

Consiliul European în perspectiva Tratatului de la Lisabona

Asist. univ. dr. Anamaria Groza *

The European Council foreseen by the Lisbon Treaty

Since its appearance, the European Council has exerted decisive influence upon the evolution of the Communities, them upon the one of the E.U., being considered, in this respect, the head institution. Yet, until the coming into force of the Lisbon Treaty, the European Council has not detained the juridical status of an institution. Its prerogatives are highly diverse. They essentially concentrate a decisional power upon the highest importance decisions to be made. The European Council is effectively the institution from which usually are expected to come the political solutions, should the Union be subjected to an inside crisis. The Lisbon Treaty mainly contributes to the European Council evolution.

Cuvinte cheie: *Consiliul European, Tratatul de la Lisabona, membrii, competențe*

Key words: *European Council, Lisbon Treaty, member states, competencies*

1. Constituire. Consiliul European nu a fost creat de tratatele instituind Comunitățile Europene. "Voința de a nu slăbi Comisia, precum și o anumită neîncredere în privința statelor explică această situație"¹. Originea Consiliului European se află în practicile diplomatice constând în întâlniri inițial sporadice, apoi din ce în ce mai regulate, ale celor mai înalți reprezentanți politici ai statelor comunitare. Aceste reuniuni dădeau impulsul politic necesar depășirii unor momente de criză și adoptării unor decizii esențiale. Trecerea la sistemul resurselor proprii, alegerea Parlamentului european prin sufragiu universal direct, crearea Uniunii economice și monetare, aderarea statelor sunt doar cele mai elocvente exemple în acest sens.

Fără a reprezenta o nouă instituție a Comunităților, Consiliul European este introdus în peisajul instituțional al Europei comunitare în urma reuniunii la vârf din 9-10 decembrie 1974². În comunicatul final al reuniunii, se folosește în privința noului organism creat, denumirea de *Consiliul Comunității*. Reuniunile înalților oficiali europeni, șefi de state și de guverne asistați de miniștri ai Afacerilor externe, devin regulate în urma Conferinței de la Paris din decembrie 1974. De trei ori pe an și de câte ori este nevoie, cei mai importanți reprezentanți ai statelor membre urmau să discute problemele ridicate de unitatea europeană, atât din domeniul comunitar, cât și din sfera cooperării politice. Reuniunile la vârf, frecvența și regularitatea lor, demonstrează că „cei mai înalți responsabili politici sunt de aici înainte angajați în prima linie și în permanență în opera construcției europene, dar subliniază și necesara coerență între cele două branșe ale Europei comunitare”³. Consiliul European apare într-o perioadă „de paralizie instalată după depășirea

---

* Autoarea este cadru didactic la Facultatea de Drept și Științe administrative a Universității din Craiova și avocat în Baroul Dolj ; Le Conseil européen exerce dès son apparition une influence décisive sur l'évolution des Communautés/Union, étant considéré de ce point de vue l'institution principale. Pourtant, jusqu'à l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne, le Conseil européen ne detiendra pas, juridiquement, la qualité d'institution. Ses attributions sont variées. Elles concentrent en essence un pouvoir décisionnel dans les plus importantes questions. Le Conseil européen est l'institution dont on attend habituellement des solutions politiques, lorsque l'Union traverse une crise. Le Traité de Lisbonne a un apport majeur en ce qui le concerne.

¹ C. Blumann, L. Dubouis, Droit institutionnel de l'Union européenne, Edit. Litec, 2005, p. 179.

² A se vedea C. B. Bramsen, Le Conseil européen: son fonctionnement et ses résultats de 1975 à 1981, Revue du Marché commun, 1982, p. 624 și urm..

³ G. Isaac, Droit communautaire général, Edit. Masson, 1992, p. 21.

marilor etape prevăzute de tratatul CEE⁴. Din acest punct de vedere, instituirea sa este considerată un impuls dat construcției europene și o relansare a acestui proces complex, confruntat cu crize majore pe plan internațional și cu „noutățile» achiziționate din extindere⁵. Consiliul European conferă din exterior Comunităților Europene (până la consacrarea sa prin tratate), legitimitatea politică necesară perioadelor de criză și adoptării deciziilor majore⁶.

Denumirea actuală va fi impusă de practică și va fi oficial introdusă prin *Declarația solemnă asupra Uniunii Europene* din 1983.

Actul Unic European îi conferă Consiliului European un temei juridic, fără a-l consacra ca o nouă instituție comunitară⁷. Alcătuirea și frecvența anuală a reuniunilor sale, limitată la două reuniuni, sunt precizate cu acest prilej. Consiliului European se prezintă în viziunea autorilor AUE simultan ca organ al cooperării politice și al Comunităților Europene, facilitând coordonarea celor două ramuri ale Europei comunitare.

Tratatul de la Maastricht definește în premieră la nivel de tratate funcțiile Consiliului European și creează Consiliul reunit la nivelul șefilor de state sau de guverne. Ultima inovație a fost cel mai adesea criticată de doctrină, datorită confuziei între Consiliul European și Consiliul de miniștri pe care o inducea. Reuniunile bianuale sunt menținute, *Tratatul* indicând că acestea se desfășoară sub președinția șefului de stat sau de guvern din statul membru care exercită președinția Consiliului. Cele mai importante modificări în reglementarea Consiliului European vor fi aduse de *Tratatul de la Lisabona*.

2. Natură. Având în vedere contextul emergenței sale în sistemul instituțional și decizional comunitar, alcătuirea și atribuțiile sale, natura juridică a Consiliului European a fost dificil de precizat. Mai multe opinii au fost exprimate, în acest sens, în doctrină: "formațiune particulară și specială"⁸, care prin "anumite trăsături ale sale, apare ca un forum diplomatic, în timp ce prin altele, ia alura unui șef de stat colectiv, ai cărui membri sunt egali"⁹, "singurul organ propriu al Uniunii"¹⁰, "organ paracomunitar"¹¹, având în vedere puterea de care se bucură și funcțiile sale extrem de importante sau instituție *sui generis*.

Întrucât Consiliul European decide în privința celor mai importante chestiuni privind Comunitățile Europene și Cooperarea politică europeană, apariția sa suscită în epocă atât reacții pozitive cât și îngrijorare, datorită caracterului său interguvernamental și preeminenței în raport cu instituțiile. Noul organism se suprapune instituțiilor comunitare de factură prefederală, „ceea ce nu este lipsit de îngrijorare pentru anumite state atașate de stricta ortodoxie instituțională comunitară¹²”. Pe de o parte, Consiliul European constituie „esențialmente o instanță de natură politică, adică un organ de propunere și de arbitraj, atât în domeniul cooperării politice cât și în cel

⁴ P. Fontaine, Le rôle de Jean Monnet dans la genèse du Conseil européen, *Revue Marché commun*, nr. 229/1979, p. 357.

⁵ O. Bibere, *Uniunea Europeană: între real și virtual*, Edit. All, 1999, p. 76.

⁶ A se vedea și I. Humă, *Drept comunitar. Partea generală*, Edit. Didactică și Pedagogică București, 2007, p. 49.

⁷ F. Capotorti, Le statut juridique du Conseil européen à la lumière de l'Acte unique, *Mélanges Pescatore*, Nomos Verlag, 1987, p. 79 și urm.; W. Wessels, S. Bulmer, *The European Council: Decision-Making in European Politics*, London: Macmillan and New York: Sheridan House, 1987.

⁸ J. Pertek, *Droit des institutions de l'Union européenne*, Presses Universitaires de France, 2004, p. 192.

⁹ J. Pertek, op. cit., p. 193.

¹⁰ G. Isaac, Le pilier communautaire de l'Union européenne, un pilier pas comme les autres, *CDE*, 1-2/2001, p. 49.

¹¹ C. Lefter, *Drept comunitar instituțional*, Edit. Economică, 2001, p. 76; D. Cosmin Dragoș, *Uniunea Europeană, Instituții, Mecanisme*, Ediția 3, Ed. C. H. Beck, 2007, p. 76.

¹² J. Rideau, *Droit institutionnel de l'Union et des Communautés européenne*, L.G.D.J., 2006, p. 29. A se vedea și: S. Van Raepenbusch, *Droit institutionnel de l'Union et des Communautés européennes*, Edit. De Boeck Université, 1998, p. 58; J. Pertek, op. cit., p. 26.

al afacerilor comunitare”¹³. Dintr-un alt punct de vedere (nu neapărat opus), emergența Consiliului European echivalează cu triumful tezei interguvernamentale, având în vedere modalitatea de adoptare a deciziilor și întâietatea în raport cu instituțiile comunitare¹⁴. Organ hibrid de coordonare și decizie, acesta devine forul de soluționare politică a problemelor care nu au putut fi remediate tehnic de celelalte instituții, expresia politică și consensuală a Europei comunitare¹⁵. Din acest moment, aportul său este decisiv¹⁶.

3. Membri. Consiliul European este alcătuit din șefii de state sau de guverne din statele membre¹⁷, cărora li se alătură Președintele Comisiei. Aceștia sunt asistați de miniștrii Afacerilor externe (sau de miniștrii Economiei și de Finanțe, la invitația Președinției și în funcție de specificul ordinii de zi), respectiv de un membru al Comisiei. Delegațiile nu pot depăși 20 de persoane (cu excepția personalului tehnic și de securitate).

Consiliul European se întrunește sub Președinția statului care exercită Președinția Consiliului de miniștri. Ordinea în care statele membre exercită președinția este fixată de Consiliu cu unanimitate. Atribuțiile Președinției în cadrul Consiliului European vizează în principal coordonarea lucrărilor, pregătirea și continuitatea proiectelor adoptate în cooperare instituțiile Uniunii, prezentarea unui raport Parlamentului european la finalul fiecărei reuniuni asupra chestiunilor dezbătute și, eventual, aprobate. Rolul Președinției este foarte important și în stabilirea ordinii de zi, aceasta fiind folosită în numeroase rânduri ca un mijloc de influențare a lucrărilor Consiliului European în sensul dorit de Președinție. "Pentru statul și responsabilul politic care organizează și dirijează reuniunea Consiliului european, acest eveniment poate prezenta un interes deloc neglijabil, îndeosebi dacă se încheie în mod pozitiv și cu rezultate substanțiale (...)"¹⁸.

4. Competențe. Conform tratatelor, Consiliul European dă Uniunii impulsurile necesare dezvoltării sale și îi definește orientările politice generale. Competențele acestui organ sunt în principal decizionale, de impuls, de arbitraj și de negociere. Numitorul comun al tuturor acestor categorii este caracterul politic. "Pe aceste baze, fără a fi o instituție, în sensul tratatelor, Consiliul European joacă un rol fundamental în viața Uniunii"¹⁹. Structura în piloni a Uniunii a determinat o diferențiere îndeosebi a competențelor decizionale.

Rol decizional. Cele mai importante competențe decizionale ale Consiliului European s-au manifestat și se manifestă în cadrul domeniilor Uniunii, marcate de cooperarea interguvernamentală: Politica externă și de securitate comună, Politica de securitate și de apărare comună, Cooperarea judiciară și polițienească în materie penală. După intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, primele două materii vor reprezenta teritoriul predilect al acestui tip de competențe. Consiliul European definește principiile și orientările generale ale Politicii externe și de securitate comună și adoptă, începând cu Tratatul de la Amsterdam, strategiile comune. Dacă un stat declară că se opune adoptării unei decizii de către Consiliul de miniștri cu majoritate

¹³ P. Dollat, *Droit européen et droit de l'Union européenne*, Edit. Dalloz, 2005, p. 114.

¹⁴ A se vedea și: J. De Ruyd, *L'Acte Unique européen*, Commentaire, ETUDES EUROPEENNES, Collection dirigée par l'Institut d'Etudes européennes, 1987, p. 15; C. Avram, R. Radu, L. Gaicu, *Uniunea Europeană*. Trecut și prezent, Edit. Universitaria, 2006, p. 96; O. Bibere, op. cit., p. 73; I. Humă, op. cit., p. 50. În opinia lui P. Dollat, „Consiliul European reprezintă o soluție de compromis între partizanii metodei comunitare și apărătorii cooperării politice” (op. cit., p. 114).

¹⁵ Consiliul European se diferențiază de Consiliul de Miniștri al Uniunii (denumit Consiliu) prin alcătuire și competențe. Ambele sunt însă purtătoarele voinței statelor membre, Consiliul European îmbinând ulterior interesul statal cu cel comunitar. Cel dintâi a rămas însă predominant.

¹⁶ T. Ștefan și B. Andreșan-Grigoriu îl numesc chiar "eminentă cenușie" (Drept comunitar, Ed. C. H. Beck, 2007, p. 64).

¹⁷ În funcție de regimul lor constituțional, statele decid să fie reprezentate de șefii de state sau de șefii de guverne. Majoritatea statelor sunt reprezentate de Primul ministru.

¹⁸ J. Pertek, op. cit., p. 199.

¹⁹ J. P. Jacqué, op. cit., p. 330.

calificată din motive importante de politică națională, Consiliul de miniștri poate decide cu majoritate calificată să trimită cauza spre soluționare Consiliului European, care se va pronunța cu unanimitate. Consiliul european decide dacă politica de apărare comună conduce la o apărare comună, acesta decizând de altfel în privința tuturor chestiunilor referitoare la politica de apărare. Dacă un stat membru dorește să instituie o cooperare consolidată în cadrul cooperării judiciare și polițienești în materie penală (fosta CJAI), Consiliul european este sesizat. Decizia aparține totuși Consiliului de miniștri, căruia Consiliul European îi transmite dosarul cauzei. În măsura în care intervine cu rol decizional în pilonul comunitar, Consiliul European trebuie să respecte competențele instituțiilor, îndeosebi prerogativa inițiativei legislative de care se bucură Comisia. Conform art. 99 alin. 2 TCE, Consiliul european, pe baza raportului Consiliului, dezbate asupra marilor orientări ale politicii economice a statelor membre. Începând cu Tratatul de la Amsterdam, Consiliul European decide și asupra liniilor generale ale politicii locurilor de muncă.

Rol de impuls. Consiliul European fie a oferit un impuls esențial marilor realizări ale Uniunii Europene, fie decizia sa favorabilă a constituit catalizatorul unor evenimente europene de factură constituțională. În prima categorie, reținem cu titlu de exemplu Uniunea economică și monetară, crearea progresivă a unui spațiu de libertate, securitate și justiție, în timp ce pentru a doua categorie, amintim aderarea de noi state, revizuirea tratatelor, adoptarea perspectivelor bugetare plurianuale²⁰, etc..

Rol de arbitraj și de negociere. Consiliul European joacă de asemenea un rol de negociere, de degajare a orientărilor majore și de eliminare a blocajelor²¹. Acesta intervine în dosarele care nu au fost rezolvate de celelalte instituții, îndeosebi de Consiliu. Incită de dialog și negociere, Consiliul European contribuie (mai mult sau mai puțin eficient) la degajarea "unei conștiințe comune"²². Actele adoptate au un caracter eminent politic.

5. Reuniuni. În actuala reglementare, Consiliul European se reunește cu prilejul a cel puțin două întâlniri ordinare anuale. Acesta se poate întruni și în reuniuni extraordinare. Fiecare președinție convoacă cel puțin două reuniuni, ceea ce, *de facto*, ridică numărul reuniunilor la patru pe an²³. Consiliul european de la Sevilla (21-22 iunie 2002) a conchis în sensul a patru reuniuni anuale, respectiv a două reuniuni semestriale. În practică, una din cele două reuniuni semestriale este considerată informală.

"Larg mediatizate"²⁴, reuniunile s-au desfășurat inițial în orașele desemnate de statele care exercitau Președinția Consiliului de miniștri. Consiliul european de la Nisa (2000) a arătat însă că începând cu 2002, o reuniune semestrială trebuie să se desfășoare obligatoriu la Bruxelles. Din momentul în care Uniunea va avea 18 state membre, același Consiliu european a decis că toate reuniunile vor avea loc la Bruxelles. În privința lucrărilor, "acest principiu va ușura și va simplifica pregătirea și organizarea lor materială și va face să apară mai mult Consiliul ca o «instituție» normală a Uniunii, iar nu ca un eveniment excepțional"²⁵.

6. Desfășurarea întrunirilor²⁶. În absența unui regulament interior, desfășurarea activității Consiliului European este relativ suplă. Ordinea de zi a ședințelor, îndelung elaborată, este pregătită de Consiliu, în formațiunea "Afaceri generale și relații exterioare", pe baza

²⁰ Pentru acest gen de "evenimente", acordul politic realizat în cadrul Consiliului European reprezintă o condiție prealabilă.

²¹ Situația Danemarcei care nu a ratificat inițial TM. Șefii de state și de guverne reuniți în Consiliul European au adoptat o decizie, prin care au decis să acorde Danemarcei o derogare de la participarea la moneda unică.

²² J. P. Jacqué, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, Ediția a III-a, Edit. Dalloz, 2004, p. 337.

²³ O parte a actorilor comunitari au considerat mult prea frecvente reuniunile Consiliului European, iar din această cauză, de natură a împieta asupra activității instituțiilor comunitare.

²⁴ H. W. Renout, *Institutions européennes*, Centre de Publications Universitaires, 2000, p. 186.

²⁵ P. Manin, *Droit constitutionnel de l'Union européenne*, Edit. A. Pedone, 2004, p. 201.

²⁶ A se vedea și V. Constantinesco, *Le Conseil européen*, Répertoire Dalloz, Droit communautaire.

propunerilor Președinției. Aceasta cuprinde de regulă chestiunile de importanță majoră ale momentului, problematici care au fost prevăzute de Consiliul European anterior sau care se doresc a fi discutate de state, Comisie²⁷. Consiliul de miniștri se reunește în ajunul Consiliului European și adoptă ordinea de zi definitivă. Patru categorii de probleme se degajă din structura sa: punctele care urmează a fi adoptate fără dezbateri, punctele supuse dezbaterii pentru degajarea orientărilor politice generale, punctele supuse deciziei și punctele supuse spre discuție. Ordinea de zi este comunicată statelor membre printr-o scrisoare formală de invitație a statului care deține Președinția, după ce în prealabil a făcut obiectul unui dialog între Președinție și aceste state. Cu acordul tuturor delegațiilor, noi chestiuni pot fi înscrise pe ordinea de zi în cursul reuniunii.

Lucrările Consiliului European se desfășoară de regulă pe durata unei zile, fiind precedate de o reuniune informală a președinților de state și de guverne și a Președintelui Comisiei, precum și de contacte cu Președinția în exercițiu. Un rol important este acordat contactelor informale. Președintele Parlamentului European este de regulă invitat să susțină o declarație la începutul reuniunii, însă nu participă la dezbateri. Statele terțe sunt invitate doar în mod excepțional.

Lucrările se desfășoară sub coordonarea Președinției, care poate limita timpii de cuvânt sau decide ordinea intervențiilor. De asemenea, rolul său este deosebit de important în obținerea consensului între membrii Consiliului European, în măsura în care acesta este mijlocul principal de decizie. O anumită publicitate în privința deliberărilor și a etapei finale a procesului de decizie s-a impus treptat.

Rezultatele lucrărilor Consiliului European sunt consemnate în Concluziile publicate, pregătite de Președinție cu sprijinul Secretariatului general al Consiliului. Consiliul European de la Helsinki (10-11 decembrie 1999) a decis că întinderea acestora nu trebuie să depășească cincisprezece pagini, ele putând fi însoțite de anexe. Concluziile cuprind de regulă deciziile asupra cărora s-a degajat un acord politic. Instituțiile legislative ale Uniunii transpun ulterior aceste concluzii. Trebuie să precizăm că doar reuniunile formale sunt urmate de Concluzii, în timp ce reuniunile informale sunt urmate de declarații ale Președinției. Având un caracter eminent politic, actele adoptate de Consiliul European nu pot fi supuse controlului Curții de justiție. După fiecare reuniune, Consiliul European prezintă un raport Parlamentului. Anual, această instituție prezintă un raport Parlamentului asupra progreselor realizate de Uniune, ceea ce reprezintă una dintre "manifestările calității sale de organ de direcție al Uniunii"²⁸.

7. Aportul Tratatului de la Lisabona. *Calitatea de instituție.* Tratatul de la Lisabona îi conferă în mod expres Consiliului European calitatea de instituție a Uniunii. O anumită rigoare a pregătirii și desfășurării lucrărilor va interveni. Fără să fie instituție, acesta avea o anumită suplețe care îl făcea mai pragmatic. Regulile sale de funcționare vor fi mult mai bine sistematizate. Consiliul european dă impulsurile necesare dezvoltării Uniunii și îi definește orientările și *prioritățile politice generale* (completare introdusă cu acest prilej). Tratatul exclude explicit din activitatea Consiliului european funcția legislativă.

Președintele Consiliului European. Tratatul introduce funcția de Președinte al Consiliului European. Acesta este ales de către Consiliul European (care se bucură de altfel de o mare libertate în acest sens), cu majoritate calificată, pentru un mandat de doi ani și jumătate, care poate fi reînnoit. Este însă "iluzoriu să ne imaginăm că o decizie cu consecințe politice atât de importante va fi luată altfel decât prin consens"²⁹. Funcția nu poate fi cumulată cu un mandat național. În caz de imposibilitate de exercitare a mandatului sau culpă gravă, Consiliul European, urmând aceeași procedură, poate pune capăt mandatului Președintelui său.³⁰ Această inovație îi va conferi

²⁷ Consiliul european poate organiza și reuniuni tematice, cum au fost cele de la Tampere din 1996, Lisabona din 2000.

²⁸ J. Pertek, op. cit., p. 200.

²⁹ R. Mehdi, op. cit., p. 90.

³⁰ J. P. Jacqué, op. cit., p. 331-332; P. Manin, op. cit., p. 200;

instituției și Uniunii Europene mai multă autoritate. Consiliul European va beneficia de o independență sporită, iar Președintele său va avea mai mult timp la dispoziție pentru a-și îndeplini sarcinile. Marea provocare pentru viitorul Președinte va fi obținerea unei autorități în raport cu ceilalți membri ai Consiliului European. Persoana aleasă va avea cu siguranță prestigiu și abilitate politică. Mandatul său ar putea fi corelat cu cel al Parlamentului European și al Comisiei, ceea ce presupune reînnoirea sa regulată. Din punctul nostru de vedere, evoluția Președinției Consiliului European va crea pe termen mediu dispute în jurul organului care îl alege (putem introduce ca ipoteză alegerea sa de către Parlament sau chiar prin sufragiu universal direct, etc.). Președintele Consiliului european conduce și coordonează lucrările instituției, asigură continuitatea activităților, acționează în sensul coeziunii și consensului și prezintă Parlamentului european un raport în urma fiecărei reuniuni. Consiliul european se reunește de patru ori pe an, deci mult mai des în comparație cu situația actuală, aspect care denotă aprofundarea și accelerarea dezvoltării Uniunii. Președintele asigură reprezentarea externă a Uniunii pentru materiile care țin de politica externă și de securitate comună. Înalțul reprezentant al Uniunii pentru politica externă și de securitate participă la lucrările Consiliului european.

Adoptarea deciziilor. Tratatul de la Lisabona consacră în premieră votul în cadrul Consiliului European, într-un număr semnificativ de domenii. Majoritatea calificată este definită în aceeași manieră ca și în cadrul Consiliului de miniștri. În situațiile în care Consiliul European trece la vot, Președintele său și președintele Comisiei nu votează³¹. Consiliul European adoptă cu unanimitate, la inițiativa Parlamentului și după aprobarea acestuia, decizia prin care stabilește numărul efectiv al eurodeputaților. De asemenea, acesta adoptă cu majoritate calificată decizia de stabilire și a altor formațiuni de lucru ale Consiliului de miniștri, alături de cele care sunt prevăzute de tratat și condițiile de rotație a președinției formațiunilor Consiliului de miniștri. Instituția decide cu majoritate simplă dacă recurge la o procedură de revizuire a tratatelor. În această materie, poate decide după aprobarea Parlamentului european, să nu convoace o Convenție. După 2 ani de la semnarea unui tratat european, dacă 4/5 din statele membre nu îl ratifică, Consiliul european se sesizează asupra chestiunii. În materia revizuirii tratatelor, puterile Consiliului European sunt deci similare unui "constituant"³². Procedura de retragere a unui stat din Uniune are în centrul său, din partea UE, Consiliul European.

Control juridicțional. Tratatul de la Lisabona introduce controlul legalității actelor Consiliului European destinate să producă efecte juridice față de terți.

---

³¹ Această interdicție le diminuează prerogativele.

³² R. Mehdi, op. cit., p. 91.